

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Forebyggelseskantoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 25. november 2019

JOURNAL NR.
RA-2019-3200514-1

SAGSBEHANDLER: BFG/

Udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år for 2018

Hermed fremsendes Rigsadvokatens udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år for 2018.

Rigsadvokaten har til brug for udtalelsen indhentet udtalelser fra Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg. Statsadvokaternes udtalelser beror på skematiske indberetninger fra politikredsene om grundlaget for tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år.

Til sammenligning er tillige medtaget data fra 2014-2017.

1. Overordnede konklusioner

Tilbageholdelse af mistænkte børn under 15 år

- Der har i 2018 været 102 tilbageholdelser af mistænkte børn under 15 år.
- Det er et fald på 20 pct. i forhold til 2017, hvor der var 127 tilbageholdelser. Antallet af tilbageholdelser er faldet med 59 pct. i forhold til 2014, hvor der var 247 tilbageholdelser.
- Hovedparten af tilbageholdelserne - 89 ud af 102 tilbageholdelser - er foretaget i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 75 b.
- I de øvrige 13 tilfælde var der i 8 sager ikke tilstrækkeligt grundlag for i medfør af retsplejelovens regler at tilbageholde den mindreårige med henblik på afhøring eller fastlæggelse af identitet. I 5 sager var der grundlag for tilbageholdelse efter retsplejeloven, men tilbageholdelsen strakte sig i disse

tilfælde over et længere tidsrum end nødvendigt. I 3 af sagerne havde der muligvis været grundlag for tilbageholdelse eller fortsat tilbageholdelse i medfør af andre regler end retsplejeloven

- Samlet set er det vurderingen, at politikredsene anvendelse af reglerne om tilbageholdelse af mistænkte børn under 15 år i al væsentlighed sker i overensstemmelse med reglerne. Det bemærkes endvidere, at det er tilfredsstillende, at antallet af tilbageholdte fortsat er faldende.

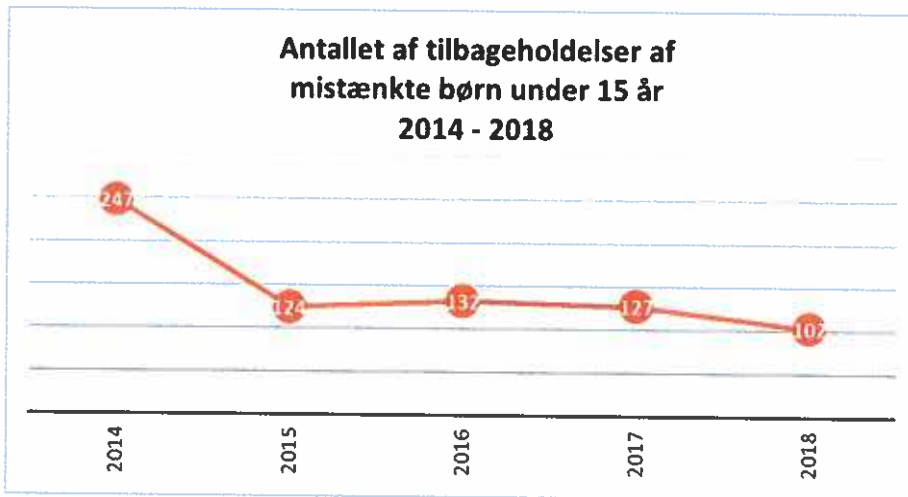
Enerumsanbringelse af børn under 15 år

- Der har i 2018 været 10 enerumsanbringelser af mistænkte børn under 15 år, fordelt på 8 politikredse. Kun én af de 8 politikredse har haft mere end 1 enerumsanbringelse.
- Det er et fald på henholdsvis 37 pct. og 52 pct. i forhold til 2017 (16 enerumsanbringelser) og 2016 (21 enerumsanbringelser). Samlet set er der tale om et fald på 64 pct. i forhold til antallet af enerumsanbringelser i 2014, hvor der var 28 enerumsanbringelser. Kun i 2015 var der færre (5 enerumsanbringelser).
- Antallet af enerumsanbringelser af mistænkte børn under 15 år kunne have været nedbragt yderligere i 2018, idet 7 af de 10 enerumsanbringelser ikke var i overensstemmelse med retsplejelovens regler herom. Det er i yderligere 2 sager usikkert, om grundlaget for enerumsanbringelsen var været i overensstemmelse med reglerne i retsplejeloven. Disse i alt 9 sager er fordelt på 7 politikredse.
- Samlet set er det meget tilfredsstillende, at antallet af enerumsanbringelser er faldet også i 2018. Det er samlet set ikke tilfredsstillende, at 9 af enerumsanbringelserne ikke har været i overensstemmelse med retsplejelovens regler eller behæftet med usikkerhed herom. De omhandlede politikredse har imidlertid fulgt op på de konkrete sager med indskærpelse af reglerne og iværksat yderligere tiltag med henblik på at undgå lignende sager i fremtiden. Der henvises i den forbindelse til, at antallet pr. politikreds i størstedelen af politikredsene udgøres af en enkelt sag. De regionale statsadvokater har endvidere i forbindelse med tilsynsbesøg i politikredsene i efteråret 2018 drøftet behandlingen af sagerne, idet hovedparten af enerumsanbringelserne fandt sted forud for tilsynsbesøgene.
- På baggrund af omfanget af de urigtige enerumsanbringelser er der fortsat behov for et særligt tilsyn med området, og såvel politikredsene selv som de regionale statsadvokater følger området tæt.

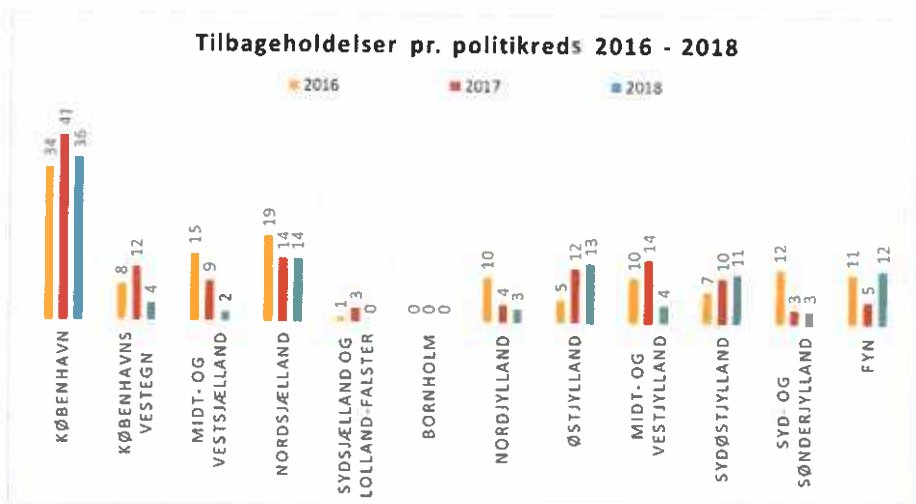
2. Tilbageholdelser af mistænkte børn under 15 år

Det fremgår af udtalelserne fra de regionale statsadvokater, at der i 2018 har været 102 tilbageholdelser af mistænkte børn under 15 år. Det er et fald i forhold til 2017, hvor der var 127 tilbageholdelser.

Nedenstående diagram viser udviklingen fra 2014-2018.

Nedenstående diagram viser udviklingen fra 2016-2018 fordelt på politikredse.

Det er et fald på 20 pct. i forhold til 2017, hvor der var 127 tilbageholdelser. Antallet af tilbageholdelser er faldet med 59 pct. i forhold til 2014, hvor der var 247 tilbageholdelser.

Det fremgår endvidere af udtalelserne, at 89 af de i alt 102 tilbageholdelser er foretaget i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 75 b.

Statsadvokaterne har vurderet, at tilbageholdelserne i 13 tilfælde ikke har været i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 75 b. I 8 sager var der ikke

tilstrækkeligt grundlag for i medfør af retsplejelovens regler at tilbageholde den mindreårige med henblik på afhøring eller fastlæggelse af dennes identitet. I 5 sager var der grundlag for tilbageholdelse efter retsplejeloven, men tilbageholdelsen strakte sig i disse tilfælde over et længere tidsrum end nødvendigt. Statsadvokaterne har bemærket, at der i 3 tilfælde muligt kunne have været grundlag for tilbageholdelse eller fortsat tilbageholdelse i medfør af andre regler end retsplejeloven.

De 13 tilbageholdelser, som ikke var i overensstemmelse med retsplejelovens regler, omhandlede voldtægt (1 tilfælde), vold (1 tilfælde), brandstiftelse (1 tilfælde), overtrædelse af straffelovens § 119 om vold og trussel om vold mod person i offentlig tjeneste/hverv (2 tilfælde), indbrud (2 tilfælde), brugstyveri af henholdsvis bil og knallert (2 tilfælde), butikstyveri (3 tilfælde) samt lommetyveri (1 tilfælde).

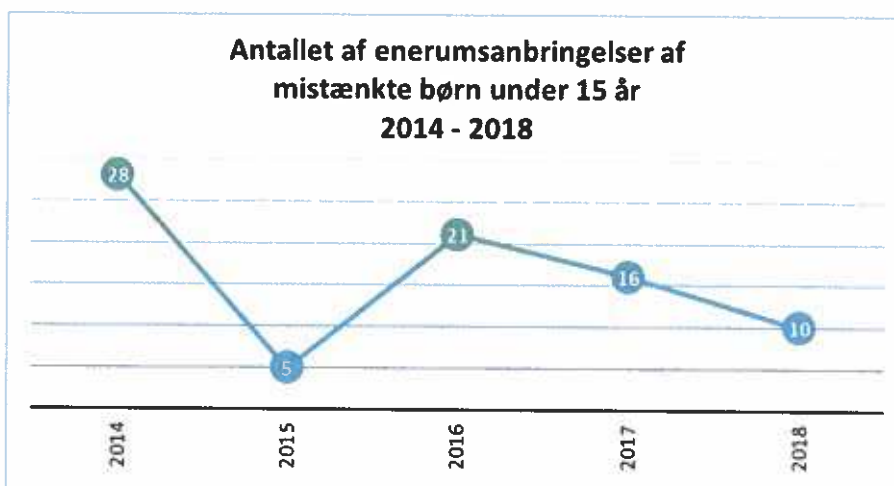
De politikredse, der har foretaget tilbageholdelse af mistænkte børn under 15 år, som ikke var i overensstemmelse med retsplejelovens regler, har på eget initiativ indskærpet reglerne over for de pågældende medarbejdere. De regionale statsadvokater har endvidere på tilsynsbesøg i politikredsene drøftet politikredsenes behandling af sagerne med kredsene. Statsadvokaten i København har oplyst, at der i den forbindelse også har været fokus på håndteringen af sager vedrørende unge, hvor identiteten ikke umiddelbart kan fastslås, da disse sager fortsat udgør en særlig udfordring. Herudover har Statsadvokaten i København forestået undervisning af vagtgruppen og andet relevant personale, der står for størstedelen af tilbageholdelserne, i regelsættet i retsplejelovens kapitel 75 b.

Samlet set er det vurderingen, at politikredsenes anvendelse af reglerne om tilbageholdelse af mistænkte børn under 15 år - som i hovedsagen beror på en skønsmæssig afgørelse - i al væsentlighed sker i overensstemmelse med reglerne. Det bemærkes endvidere, at det er tilfredsstillende, at antallet af tilbageholdte fortsat er faldende.

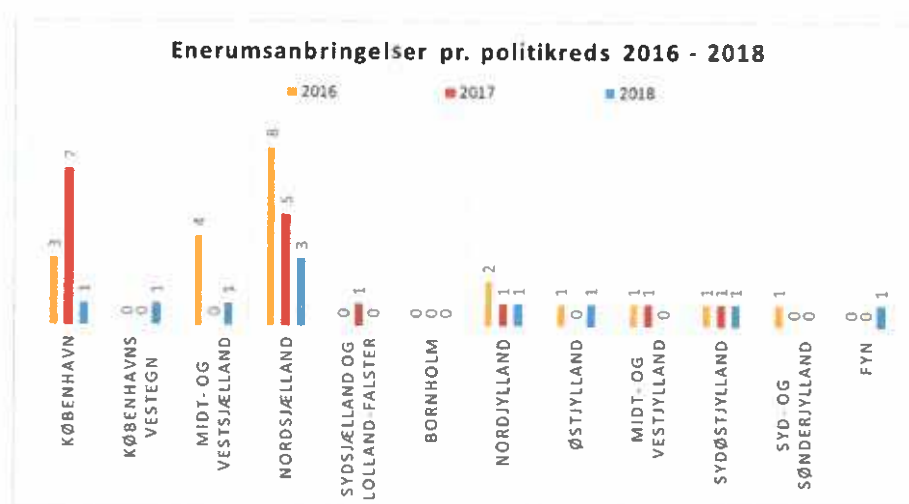
3. Enerumsanbringelser af mistænkte børn under 15 år

Det fremgår af udtalelserne fra de regionale statsadvokater, at der i 2018 har været 10 enerumsanbringelser af mistænkte børn under 15 år. Det er et fald i forhold til 2017, hvor der var 16 enerumsanbringelser.

Nedenstående diagram viser udviklingen fra 2014-2018.

Nedenstående diagram viser udviklingen fra 2016-2018 fordelt på politikredse.

Tallene viser, at politikredsene i langt mindre grad end i de forudgående to år har foretaget enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år. Antallet af enerumsanbragte mistænkte børn under 15 år er således faldet med 52 pct. siden 2016. Der har i de senere år været igangsat en række initiativer til nedbringelse af antallet på området, der således synes at have haft en positiv effekt, hvilket er tilfredsstillende.

Der er bl.a. i den enkelte politikreds udarbejdet retningslinjer, der sikrer, at der i politikredsen er tæt og løbende kontrol med, at betingelserne for tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år er opfyldt. Der skal i politikredsen udfyldes et skema ved tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år. Skemaet skal bidrage til at sikre overholdelse af reglerne, og at de fornødne oplysninger om varigheden og baggrund for tilbageholdelsen og/eller enerumsanbringelsen registreres.

Politikredsene redegør halvårligt til statsadvokaterne for antallet af sager og udviklingen heri samt baggrunden herfor. Politikredsene skal tillige anføre, hvilke procedurer der er etableret, både med hensyn til selve tilbageholdelsen/enerumsanbringelsen af mistænkte børn under 15 år og med hensyn til udfyldelsen af tilbageholdelseskemaer, og det skal anføres, hvilke tiltag der er gjort for at sikre overholdelse af procedurerne.

Som led i deres tilsyn med politikredsene følger statsadvokaterne op på indberetningerne fra politikredsene om sager, hvor der er sket tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn, og drøfter på tilsynsbesøgene dels politikredsenes behandling af sagerne dels deres interne retningslinjer. Statsadvokaterne har gentagne gange forestået undervisning af relevant personale i politikredsen.

På den baggrund er det ikke tilfredsstillende, at statsadvokaterne har fundet, at 7 af de i alt 10 enerumsanbringelserne i 2018 har ikke været foretaget i overensstemmelse med retsplejelovens regler. Derudover bemærker Statsadvokaten i København, at det i yderligere 2 tilfælde på baggrund af kredsens indberetninger ikke har været muligt at vurdere, hvorvidt enerumsanbringelserne har været foretaget i overensstemmelse med retsplejelovens regler.

Samtlige 10 enerumsanbringelser har været kortvarige, heraf én af kun 3 minutters varighed, og ingen har strakt sig ud over 6 timer, som er fristen i retsplejelovens § 821 a, stk. 4, 3.pkt. De urigtige eller ikke tilstrækkeligt oplyste enerumsanbringelser fordeler sig på i alt 7 politikredse, hvoraf Nordsjællands Politi som den eneste politikreds har gjort brug af enerumsanbringelse i mere end 1 tilfælde.

De omhandlede 7 politikredse har oplyst, at de har fulgt op på de konkrete sager, hvor der urigtigt er sket enerumsanbringelse eller utilstrækkelig oplysning af sagen med indskærpelse af reglerne. Der er også i politikredsene iværksat yderligere tiltag, herunder f.eks. undervisning af relevant personale, præcisering af interne retningslinjer og actioncards, generel gennemgang og opfølgning på emnet ved møder med henblik på at undgå lignende sager i fremtiden. Der føres i politikredsene tæt og løbende kontrol.

De regionale statsadvokater har både løbende og i forbindelse med tilsynsbesøg i politikredsene i efteråret 2018 drøftet behandlingen af sagerne med tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte unge under 15 år, hvor hovedparten af enerumsanbringelserne fandt sted forud for tilsynsbesøgene. Endvidere er kredsens interne retningslinjer blevet drøftet. Statsadvokaten i København har forestået undervisning af vagtchefgruppen og andre ledende medarbejdere i Københavns Politi. Med andre politikredse er undervisning af vagtchefgruppen blevet drøftet.

4. Fremadrettet tilsyn

Der har gennem de seneste 5 år været et generelt fald i antallet af både tilbageholdelser og enerumsanbringelser af mistænkte børn under 15 år. De igangsatte initiativer til nedbringelse af antallet af såvel tilbageholdte som enerumsanbragte mistænkte børn under 15 år synes således at have haft en positiv effekt.

På baggrund af omfanget af de urigtige enerumsanbringelser er der fortsat behov for et særligt tilsyn med området, og såvel politikredsene som de regionale statsadvokater følger området tæt. Der er fortsat stor fokus på området, herunder på vigtigheden af at foretage lokal undervisning særligt ved udskiftninger i vagthavendegruppen, således at personalet til stadighed er opdateret på regelsættet. De regionale statsadvokater vil på tilsynsmøderne i politikredsene, der afholdes i 4. kvartal 2019, drøfte sagerne om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under 15 år.

Med venlig hilsen

Jan Reckendorff
Rigsadvokat